

בית הדין המשמעתי המחוזי - מחוז הצפון

תיק בד"מ מס' 12/19

בפני חברי ביה"ד:

עו"ד עימאד חימאיסי, אב"ד

עו"ד עמרם חיימי, חב"ד

עו"ד מנהל ח'ורי, חב"ד

הקובלת**ועדת האתיקה המחוזית של לשכת עורכי הדין בישראל****מחוז צפון**

ע"י ב"כ עו"ד שאדי ג'ברין

נ ג ד**הנקבל****יוסי נקר, עו"ד**

(רישיון מס' 28529)

הכרעת – דין**עו"ד מנהל ח'ורי – חב"ד****פתח דבר**

1. בפניי קובלנה מתוקנת כנגד הנילון עו"ד יוסי נקר (להלן: "הנקבל") ובה מפורטות עבירות משמעת אלה: מעשים הפוגעים בכבוד המקצוע על פי סעיפים 53, 61(1) לחוק לשכת עורכי הדין תשכ"א, 1961 (להלן: "החוק"); התנהגות שאיננה הולמת את המקצוע עריכת דין עפ"י סעיף 61(3) לחוק; עבירה של התנהגות בחוסר דרך ארץ לצד שכנגד על פי כלל 23 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית) התשמ"ו – 1986 (להלן: "כללי האתיקה") וסעיף 61(2) לחוק.

2. למען הסדר, אבהיר כי הקובלנה המתוקנת שעומדת לדיון והכרעה היא במתכונת שנוצרה בעקבות ההחלטה מיום 19/12/2019 בה נמחקו סעיפים 2.1 והסיפא של סעיף 2 מהקובלנה המקורית.

רקע עובדתי ופרטי האישים

1
2
3
4
5 הנקבל ייצג משפחת נערה במצוקה שרשויות הרווחה בעיריית ירושלים היו מעורבות בטיפול
6 בענייניה כולל הוצאתה מהבית אל פנימיה (כנראה בניגוד לרצון הוריה). בשלב מסוים אף
7 נמנע מפגש בין הנערה לאמה והדבר יצר מתיחות רבה במערכת היחסים בין האמא לבין גבי
8 גרסון העו"ס המטפלת בענייני הנערה. במהלך העניינים, ובשתי הזדמנויות ופורומים שונים
9 הנקבל התבטא, לפי הקובלנה, כלפי רשויות הרווחה וגבי גרסון באופן הבא:

10
11 א. במסגרת דיון בבימ"ש בתיק נזקקות הוא אמר: "פה מתנהל ברקע רצח של ילדה
12 בחסות מערכת הרווחה, אני מאשים את גבי גרסון", ואז פנה לגבי גרסון ואמר לה:
13 "אני מאשים אותך באחריות לרצח קטינה".

14 ב. בנוסף, במסגרת פוסטים שכתב הנקבל בעמוד הפייסבוק שלו הוא ציין: "פקידת
15 הסעד החצופה, שאת שמה לא אפרסם עתה, הוא יפורסם בבוא העת, שאחראית על
16 המצב הקשה של הנערה הגוססת, בין האחראיות המרכזיות, אומנית הטיוח,
17 ממשיכה להתעלל באם גם ברגעים אלו. אין להן בושה". בתגובה לסטטוס זה כתבה
18 אחת העוקבות: "אין להן מיומנות מקצועית דיפלומטית שיקרית וחושבות שלא
19 קולטים אותם מעניין שהשופטים עיוורים גם".

20
21 4. בתגובה לקובלנה הנקבל לא חלק על עצם האמירות, כך שמרבית עובדות הקובלנה, ואולי
22 כולן, אינן שנויות במחלוקת בין הצדדים במובן זה שהנקבל לא כפר בהתבטאויות שיוחסו לו
23 (כמובן שמורה לו הזכות לטעון כי אינן מהוות עבירה בנסיבות הענין). מכאן, מלאכתנו
24 בהכרעת הדין עניינה בחינת נפקותם של הדברים והאם הם חרגו מנורמות אתיות מקובלות.

25
26 5. השאלה שעומדת בפנינו נוגעת לגבולות השיח הלגיטימי בתפקידו של עורך דין. האם
27 ההתבטאויות הללו מהוות חריגה מהשיח הלגיטימי, המקובל, הנאות והראוי באופן שהן
28 מהוות עבירה אתית או שמא מדובר בהתבטאויות החוסות תחת הזכות לחופש הביטוי
29 ושנועדו להגן על אינטרס לקוחותיו של הנקבל, לבטא את עמדתם ולהגן על ענייניהם. אם
30 נחدد, הרי שעניינו של תיק זה במתח הידוע השרוי בין הזכות לחופש הביטוי לבין ההגנה על
31 אינטרסים אחרים (במקרה זה השמירה על כללי אתיקה ראויים, פרטיותם ושם הטוב של
32 נושאי תפקיד), כאשר בלב תחרות זו נשאלת השאלה: עד איזה גבול נהנה עו"ד מחופש ביטוי
33 בייצוג האינטרס של לקוחותיו-שולחיו ומהו מרווח התמרון הנתון לו בהתבטאות שנועדה
34 לשרת (מנקודת מבט) את האינטרסים הללו? והאם נקודת האיזון הראויה במתח השרוי בין
35 שני האינטרסים נחצתה לחובת חופש הביטוי?

טענות הצדדים בקליפת אגוז

בית הדין המשמעתי המחוזי - מחוז הצפון

- 1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
6. בתגובתו מיום 27/5/2019 מבטא הנקבל את דבריו שליוו את עמדתו במשך ההליך. לדידו, "מה שאמרתי בבית משפט אמת היא, שולמית גרסון אחראית לפגיעה חמורה בנערה. מספר שעות לאחר ששולמית גרסון שוחחה עם הנערה היא ברחה מהפנימיה ונפגעה מינית ופיזית.. אני בהחלט סבור ששולמית גרסון אחראית למותה של הנערה ולפגיעה בה...". הנקבל מוסיף כי כעו"ד הוא אמור לייצג את לקוחותיו ללא מורא וללא פחד וככזה הוא זכאי לטעון את "כל הטענות הרלוונטיות", כלשונו. בקיצור, הנקבל סבור שמדובר בדברי ביקורת שחופש הביטוי שלו כעו"ד סובל.
7. הקבילה טוענת כי דברי הנקבל חורגים באופן בולט מגבולות השיח הלגיטימי ביחסים של עורך הדין עם הרשויות באופן שהם מהווים עבירות אתיות כמפורט לעיל.
- דיון והכרעה**
8. מטעם הקבילה העידה גבי' שולמית גרסון והיא התייחסה, מנקודת מבטה, למצוקה שחווה הנערה, אופן הטיפול בענייניה מול משפחתה, שיקוליה המקצועיים ומניעה לקבלת החלטות גם ביחס להוצאת הנערה מביתה לפנימיה ומניעת מפגש עם אמה. מצד הנקבל העיד הנקבל עצמו, אמה של הנערה ועוד נשים שחיות עמה באותו בית (הן קשורות עם אותו בן זוג, שנשפט למאסר ארוך וכנראה עדין מרצה תקופת אותו). עדי ההגנה בעיקר גוללו, מנקודת מבטם, את המעשים והמחדלים של רשויות הרווחה בעיריית ירושלים, ובמיוחד של גבי' גרסון, אשר התרשלו, לדעתם, בטיפול בנערה ובמניעת מפגש בינה לבין אמה דבר שהביא להידרדרות מצבה הנפשי של הנערה, בריחתה מהפנימיה, בסמיכות למפגש שלה עם גבי' גרסון, כאשר זמן קצר לאחר מכן נמצאה חבולה, עם פציעות, וכנראה תקיפה מינית שבעקבותיהם הובהלה לבי"ח, שם מצאה את מותה כעבור מספר ימים.
9. בטרם אדוש בפרטי ההכרעה אני מוצא חובה להבהיר מספר דברים לסדר שמהווים רקע לדיון:
- לדעתי שני הצדדים, הקבילה והנקבל, במיוחד האחרון, חטאו בניהול פרשיותיהם ולא הצליחו לכוון לעיקר תוך זה שהם מרחיקים עצמם מהשאלה המהותית: האם הדברים המיוחסים לנקבל מהווים עבירה והתבטאות אסורה בנסיבות הענין? כשל זה נגרם בעיקר על ידי התמקדות עדויות הנקבל בפירוט מעשי, מתדלי והתנכלויות רשויות הרווחה (כפי שהם הבינו אותם), הכל במטרה לטעון שהתבטאויות הנקבל **בזיקה** למעשים, מחדלים, החלטות אלה היו לגיטימיות; ומנגד, הקבילה, התמקדה בהצגת מניעה ושיקוליה המקצועיים של גבי' גרסון בהחלטותיה השונות, אסטרטגיה לגיטימית כשלעצמה, אולם זנחה את הליבה שבבסיס תיק זה: עצם הביטוי, תוכנו ומהם המבחנים המשפטיים והשיקולים שעמדו בבסיס החלטתה להעמיד עו"ד לדיון משמעתי.
- בנסיבות המתוארות הצדדים השאירו לביה"ד את מלאכת ברירת העיקר מהטפל ובידוד

בית הדין המשמעתי המחוזי - מחוז הצפון

הסוגיה המהותית לצורך דיון והכרעה בה.

10. לאחר שמיעת העדויות של שני הצדדים חשוב להניח כמה הנחות לסדר ולהעיר ביחס לשתי הפרשיות:

א. ראשית, אני מוכן להניח שגב' גרסון מאמינה בלב שלם כי היא עשתה את עבודתה המקצועית נאמנה, גם כאשר קיבלה – היא או גורמי העירייה האחרים – החלטות קשות בענייני הנערה, כולל הוצאתה מביתה ומניעת מפגש עם אמה. אין לי ספק שגב' גרסון מאמינה בלב שלם כי היא קיימה את תפקידה כראוי ומשיקולים מקצועיים. היא עשתה עלי רושם אמין בעדותה כאדם מהימן ומקצועי, ואינני חושב שהיא קיבלה את ההחלטות המקצועיות בענייני הנערה במטרה זדונית לפגוע (כפי שניסו עדי הנקבל להראות). אבל, גם אם ארצה להניח שחלק משיקוליה או החלטותיה היו מוטעים או אפילו "זדוניים" – לשיטת עדי הנקבל או חלקם – הרי ששאלה זו לא עומדת במרכז ההכרעה.

ב. שנית, ובמקביל, אני גם מוכן להניח כי הנקבל והעדויות מטעמו, במיוחד אמה של הנערה, מאמינים באמת שרשויות הרווחה בעיריית ירושלים התרשלו התרשלות רבתי (ואולי אף מכוונת) בטיפול בענייני הקטינה. הרושם שהותירו עדי הנקבל אף הוא תומך בהשערה זו: הם, במיוחד הנקבל, מאמינים באמת כי הגורם המקצועי שטיפל בענייני הנערה התרשל או "התנכל" להם, וכי זה היה אחד הגורמים –אולי העיקרי שבהם – שהביא לבריחתה, פציעתה ופטירתה לאחר מכן בבי"ח. אני גם מוכן להניח הנחה זו לקראת ההכרעה. אולם, השאלה שעומדת לבחינה איננה נכונות תוכן הטענות/האשמות (נתונים שאין ביכולתו או סמכותו של פורום זה לבדוק) אלא האופן בו הובעו הדברים ותוכנם, בהתחשב בנסיבות הענין והרקע להם.

11. קו הגנה זה של הנקבל – שביקש בעיקר לפרט את מעשי/מחדלי רשויות הרווחה ולדרוש מביה"ד לשפוט אותם ולנקוט עמדה ערכית ביחס להם כדי להצדיק את ההתבטאויות - הגם שהוא, אולי, לגיטימי וקביל, הרי שהוא פחות רלוונטי לעצם האשמה! במספר הזדמנויות, תוך כדי ניהול פרשת ההגנה, ביה"ד העיר לנקבל כי הקו ואסטרטגיית ניהול ההגנה שלו, שהתבססה על הניסיון להוכיח התרשלותם של רשויות הרווחה בעיריית ירושלים בהסתמך על דברי העדים וראיות אחרות, אמנם לגיטימי הוא, בדוחק, אבל מצד שני לא מקדם אותנו בהרבה. אני סבור כי ביה"ד נהג ביד נדיבה (מתוך מגמה המעבירה את כובד המשקל מקבילות ראייה למשקלה) כאשר איפשר לנקבל להביא מספר עדויות שכולן, ללא יוצא מן הכלל, נועדו לגולל את המעשים/מחדלים המיוחסים לגב' גרסון. ביה"ד הבהיר מספר פעמים לנקבל, וראוי להדגיש זאת במסגרת פסה"ד, כי ביה"ד הזה איננו מוסמך, איננו ערוך ואין זה מתפקידו להכריע בשאלה המקצועית "האם רשויות הרווחה בעיריית ירושלים התרשלו בטיפול בענייני הנערה", דבר שהצדיק – מנקודת מבטו של הנקבל – את ההתבטאויות המיוחסות לו. ביה"ד איננו הפורום המתאים לכך. שאלה זו איננה עומדת לדיון או הכרעה

בית הדין המשמעתי המחוזי - מחוז הצפון

1 ואם הנקבל היה חפץ להוכיחה אז בוודאי לא מפיו ומפי עדיו אלא מפי עדי סברה מומחים
2 מקצועיים לדבר, שלא נשמעו ולא היה מקום לזמנם. הנקבל כל העת ניהל הגנתו סביב יצירת
3 זיקה זו בין מעשי/מחדלי רשויות הרווחה "הרשלניים" (לפי אמונתו) לבין ההצדקה של
4 התבטאויותיו, וכך רובן המכריע של עדויותיו התמקדו בפירוט מעשים/מחדלים אלה (כפי
5 שעדות ההגנה תפשו אותם). הנקבל התאמץ כל העת לדחוק את ביה"ד לטבול את ידיו
6 במלאכה שלא נתונה לו, וחבל שכל הערות ביה"ד בנדון לא נשמעו. הנקבל זנח את השאלה
7 העיקרית: בהנחה שכך הנקבל מאמין, האם מותר לו להתבטא בצורה בה התבטא? נעיר מיד
8 כי הפן השני של אותו מטבע לשאלה זו (ועל כך ארחיב בהמשך) מופנה לקבילה דווקא, עליה
9 נטל ההוכחה, מדוע היא סבורה כי ההתבטאויות המיוחסות לנקבל מהוות עבירה בנסיבות
10 העניין?
11 עד כאן פרק ההבהרות וההנחות שמן הראוי כי הדיון וההכרעה יערכו לאורם.

האינטרסים המתנגשים והאיזונים ביניהם

- 12 12. השאלה העומדת לדיון הינה זו: האם התבטאויותיו של הנקבל בנסיבות העניין היוו חריגה
13 ממתחם הסבירות באופן שפגעו בכבוד המקצוע או לא הלמו לו?
14
15 13. הרבה דיו נשפך על חופש הביטוי כזכות חוקתית. זכות הביטוי היא אחת מאבני היסוד של
16 שיטתנו החוקתית. בבג"צ 14/86 יצחק לאור נ' המועצה לביקורת סרטים ומחזות, פ"ד
17 מא(1) 421, 434 (1987) נאמר: "חופש זה אינו רק החופש להביע דעות מוקבלות. זהו גם
18 החופש להביע דעות חורגות, אשר הרבו סולד מהן.. זהו החופש לא רק לשבח את השלטון,
19 זהו גם החופש לבקר את השלטון".
20 וכך אמר גיורגי אורוול: "אם לחירות יש משמעות כלשהי, הרי זו הזכות לומר לאנשים אשר
21 הם אינם רוצים לשמוע". (צוטט מתוך, בראיין אטינסקי, "חופש הביטוי בגוף ראשון:
22 השתקת השוליים" שקט מדברים 511, 516 (עורך מיכאל בירנהק, 2006).
23
24 14. מצד שני, בזיקה לדיני האתיקה, עו"ד חייב להקפיד על דיבור נאות וסגנון ראוי. חופש
25 הביטוי אינו כולל דיבור בהשתלחות ובצורה לא ראויה (ראה ד"נ 7084/99 ניר נ' הועד
26 המחוזי של לשכת עורכי הדין ת"א נבו, 2000; וגם על"א 6/82 פלוני נ' היועץ המשפטי
27 לממשלה, פ"ד לז(3), 164, 168). וכך קבע הנשיא שמגר לענין זה: " המגמה לטפח יחס חברי
28 ולשקוד על יחס סובלני ועל סגנון מנומס ומאופק ראויה לכל שבת. מן הנכון שהלשכה אכן
29 תשקוד על המשך מימושה של מגמה זו על ידי ישומה לנסיבות הקונקריות המזדמנות
30 מעת לעת". (על"ע 5/85 מרים שמש נ' הועד המחוזי של לשכת עורכי הדין ת"א יפו (פ"ד
31 מ(2), 721, 724 (1986)).
32
33 15. ההתנגשות בין חופש הביטוי לאינטרסים וערכים אחרים נצחית היא ונובעת מעצם הביטוי
34 והקיום, והחיפוש שלנו אחרי נקודת האיזון הוא דינאמי ומשתנה לפי הנסיבות בהתאם

בית הדין המשמעתי המחוזי - מחוז הצפון

- 1 לערכים המתנגשים, מידת חשיבותם וההקשר בו נאמרו הדברים. יש מצבים בהן הזכות
2 לחופש הביטוי נסוגה מפני הערך המתנגש (כגון שמו הטוב של אדם ככל שנאמרו בגנותו
3 דברים לא נכונים, ובשביל מטרה זו נחקק חוק איסור לשון הרע) ויש מצבים בהם הזכות
4 לחופש הביטוי גוברת על האינטרס האחר, אפילו במצב בו נגרמת פגיעה (מידתית) באינטרס
5 זה מעצם הביטוי (ראה: א. ברק, "חופש הביטוי ומגבלותיו" הפרקליט מ (תשנ"א) 5).
- 6
- 7 לצד חשיבות תוכן הדברים ישנה חשיבות רבה לסגנון, הנסיבות בהן נאמרו הדברים, הפורום
8 וההקשר שלהם. אי אפשר לנתק דברים מהקשרם, כך יתכן שאמירה מסוימת תיחשב
9 לעבירה בהקשר ונסיבות מסוימים ואותם דברים לא יחשבו עבירה בהקשר אחר. הדברים
10 עולים מתוך האבחנה בין תורת הפרשנות המילולית-דווקנית לבין שיטת הפרשנות
11 התכליתית החופשית (כאשר זו האחרונה אומצה בשיטתנו המשפטית).
- 12
- 13 אבחנה נוספת שהוכרה בפסיקה הנוגעת לעבירות משמעת כתוצאה מביטוי היא נוסחת
14 האיזון של "מידת הקרבה" של הביטוי למקצוע עריכת הדין, והאם מדובר בביטוי הנמצא
15 בגדר "הגרעין הקשה" של מקצוע עריכת הדין? של (ראה לענין זה על"ע 1734/00 הוועד
16 המחוזי של לשכת עורכי הדין בת"א יפו נ' עו"ד יורם שפכל, נבו פס' 27 (2002)).
- 17
- 18 אבחנה נוספת שלדעתי מן הראוי להשתית היא בין התבטאויות המכוונות לגוף האדם,
19 אישיותו ורוחו לבין אלה המכוונים ומתארים מעשיו/מחדליו. כך לדוגמה דברים כמו: "אתה
20 שיקרת במצח נחושה" (על"ע 9/89 עו"ד רמי יובל נ' הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין
21 בבאר שבע, פ"ד מד(1) 705, 707) או "יש לך בעיות נפשיות, אתה צריך ללכת לטיפול נפשי.."
22 (בד"מ 112/04 הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין בת"א נ' י.ג. עו"ד, פס' 9 (2004)) מכוונים
23 לאיש עצמו וכוונתם לפגוע ולהעליב אישית. המאפיין המרכזי של ביטויים אלה הוא אלמנט
24 הכוונה להשפיל ולהעליב. מרכיב הביקורת העניינית והבעת המחאה חסר או זניח בהם.
- 25
- 26 אני מצדד בדרישה כי עורכי הדין יביעו ביקרות בצורה מאופקת ומרוסנת ויבחרו בצורה
27 הולמת ומחושבת את האופן בו מובעים דברים ואת תוכנם. מוצדק לדרוש זאת מעורכי דין
28 גם בהיותם אנשי מקצוע משכילים שעברו הכשרה רב תחומית, ישבו על ספסלי הלימודים
29 שנים, הם בוגרי מוסדות מכובדים להשכלה גבוה ומשקיעים זמן רב בקריאה וכתובה.
30 כישרונות אלה מלווים בפיתוח היכולת להטיל ביקרות בצורה ראויה תוך בחירת המילים
31 הנכונות להבעה. מצד שני יש להיזהר מהטלת מגבלות גורפות על השמעת דברי ביקרות
32 שלעיתים מן הראוי כי יהיו קשים ונוקבים. אלה עדין חוסים תחת חופש הביטוי. את נוסחת
33 האיזון והערכת הביטוי יש לבחון בכל מקרה לפי נסיבותיו. וכך נאמר בעל"ע 9/87 עו"ד
34 פלוני נ' הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין, פ"ד מה(2) 586, עמ' 590: "אמנם כן, הדרישה
35 לריסון ולסובלנות אין פירושה כי כל התבטאות החורגת מן הנימוס והאיפוק הרצויים
36 תהווה עבירת משמעת. קיים גם קיים תחום שהוא בבחינת "לא יום ולא לילה", ביטויים של
37 בין השמשות ואמירות של בין הערביים, שאמנם אין הם בגדר הרצוי והראוי, אך עדין אין

בית הדין המשמעתי המחוזי - מחוז הצפון

- 1 הם מגיעים כדי עבירת משמעת". ובעל"ע 10/81 פד"י (לו) 379, 383 : "על כורחנו, שקיים
2 יהא מרחב תמרון בין הרצוי לבין הנסבל, בין הכשר לבין הכשר למהדרין, ועל כרחנו שיבואו
3 חשבון נסיבותיו המיוחדות של העניין ובין היתר יישקל הקשר הדברים והאירועים שקדמו
4 לאמירתם".
5
- 6 הפועל היוצא של הקורלציה האמורה להתקיים בין מידת הכשרתם, ניסיונם והשכלתם של .20
7 עורכי דין לבין דרישת האיפוק והריסון הנדרשים מהם הוא שמעגל תופש הביטוי הכללי רחב
8 יותר ממעגל הביטוי המוגן בדיני אתיקה של עורכי דין. כלומר, ביטויים שעשויים להיות
9 מותרים או "סבירים" במצב רגיל בין "אנשים ממוצעים" עשוי להיות אסור בגילדה שתחת
10 קורתה החליטו להתאגד עורכי דין. ואם ניישם זאת על העבירה בה עסקינן הרי שביטוי יכול
11 להיות מוגן לפי חופש הביטוי ועם זאת הוא לא מהווה ביטוי הולם לפי דיני האתיקה.
12
- 13 חשוב לחדד בהקשר זה, את ההבדל המהותי בין שתי מערכות היחסים: המתח שבין חופש .21
14 הביטוי לבין המשפט הפלילי הוא נדבך אחד השונה בתכליתו מהיחסים השוררים בין חופש
15 הביטוי לדיני האתיקה. הראשון נשלט ומתווך באמצעות מבחנים משפטיים וקיום אמות
16 מידה ברורות לצורך ההרשעה. כך, למשל, לצורך הרשעת אדם בביטוי מסוים על עבירת
17 הסתה לאלימות או לטרור נדרש להוכיח "אפשרות ממשית" (ראה סעיף 2ד144 לחוק
18 העונשין); כך גם דרישת מבחן "הוודאות הקרובה" בפרשת קול העם (בג"צ 73/53 "קול
19 העם" בע"מ נ' שר הפנים, פ"ד(ז) 871) וכו'. הרציונל העיקרי מאחורי מבחני איזון אלה
20 הינה הגנה על זכויות הפרט בהיותנו נמצאים בגזרה של דיני נפשות שעונשים כבדים בצדם.
21 מבחנים אלה נועדו ליצור זיקה מפלילה בין הביטוי לבין פוטנציאל הנזק שלו, קרי התוצאה
22 אותה המחוקק ביקש למנוע (כגון גרימת אלימות וכו'), כך שרק ביטוי שיש לו פוטנציאל
23 גרימת נזק, ברמת הסתברות מסוימת לפי סוג העבירה, הוא ביטוי אסור. המשפט, כמערכת
24 הסדרה נורמטיבית, נדרש להתמודד גם עם היחסים שבין חופש הביטוי לדיני אתיקה
25 מקצועית. הנזק אותו ביקש המחוקק למנוע במקרה זה הוא תדמיתי ולא מוחשי (בהשוואה
26 לדין הפלילי) בדמות "כבוד המקצוע", ועל כן – כך עולה מלשון החוק וכללי האתיקה –
27 המחוקק לא דרש מבחני הסתברות משפטיים מכבידים. התוצאה היא שביטוי מסוים יכול
28 להוות עבירה אתית אך לא עבירה פלילית. יחד עם זאת, ראוי להדגיש כי נקיטה בגישה שונה
29 זו (לעומת החוק הפלילי) אין פירושה העמדה שרירותית לדין של עורכי דין וכי על לשכת
30 עורכי הדין להיזהר מפני הפיכת עבירות האתיקה לעבירות סל. אין זה המקום לקבוע
31 מסמרים ומבחנים לכל עבירה. יחד עם זאת, מקובלת עלי הגישה לפיה צריך להכפיף דיני
32 האתיקה הקשורים בהתבטאויות למבחנים ראויים. צורך זה נובע מעקרון החוקיות וכדי
33 למנוע העמדה שרירותית לדין. כאמור לעיל, מן הראוי להבחין בין ביטוי שמהווה ביקורת
34 לבין ביטוי שנועד להשפיל, ללעוג ולהעליב; ביטוי שמכוון לגופו או אישיותו של אדם או
35 קולגה לעומת ביטוי שנועד לבקר את מעשיו/מתדליו. אוסיף לכך, כי מן הראוי, תמיד, לתת
36 את הדעת על הנסיבות וההקשר של הביטוי.
37

בית הדין המשמעתי המחוזי - מחוז הצפון

22. בעל"ע 2293/04 רפאל שטוב נ' ועד מחוז ירושלים של לשכת עורכי הדין, תק-על 2005(3),
3058, 3064 (2005) נפסק: "חובתו של עורך דין להתבטא באיפוק, אין משמעה כי מנוע הוא
מלהעלות טענות עובדתיות אף קשות מקום בו הן צריכות לענין. מכאן, כי בית משפט זה
הכיר בכך כי יש להתבטאות חריפה מסוימת מצד עורך הדין תידרש לטובת הענין ולטובת
הלקוח. ואולם, "כשרותה" של התבטאות כזו מותנית, בין היתר, ברלבנטיות של הדברים
ובניסוחם באופן הולם".

מן הכלל אל הפרט

23. לאור בסיסים אלה הנוגעים לבלמים ואיזונים ביחס המתוח בין חופש הביטוי לבין השמירה
על רמת מקצוע ראויה אני מבקש לבחון את ההתבטאויות המיוחסות לנקבל.

האמירה "אני מאשים אותך באחריות לרצח הנערה"

24. באמירה הראשונה המיוחסת לנקבל שהטיח בעו"ס "אני מאשים אותך באחריות לרצח
הנערה" פנים לכאן ולכאן. אני רואה דגש על הלך המחשבה המבטא "אחריות" למוות.
הנקבל סבור באמת (ואין זה רלוונטי כמה זה נכון) כי רשות חוקית התרשלה בטיפול בנערה
אותה הוא ייצג וכי זה הביא לכך שהיא תברח מהפנימיה ותמצא את מותה כעבור זמן קצר.
מותה הטרגי בנסיבות הקשות, אחרי שהותקפה ככל הנראה, היווה מניע מצדו לחשוב כי
היא נרצחה במעשה אדם ואז הוא ביטא את מחשבתו – במידה רבה של כעס – לפיה
רשלנותם של רשויות הרווחה בטיפול בנערה הביאו לידי בריחתה ותוצאת המוות, או תרמו
לה במידה ניכרת. שאלה היא אם היה ניתן לבטא את הדברים אחרת? תמיד אפשר לבטא
את הדברים אחרת, אבל זו תהיה חוכמה לאחר מעשה ודרישה טכנית מכבידה שעורכי דין
לא יעמדו בה. אין זה תפקידה של לשכת עורכי הדין "לחנך" עורכי הדין ולערוך רשימה
שבלונית של ביטויים אסורים ומותרים. הדבר מעקר מתוכן ורלוונטיות את הזכות לחופש
הביטוי שבצדה גם החופש להביע ביקורת ללא מורא ופחד. כל מקרה יבחן לגופו ולפי
נסיבותיו, ההקשר שלו והרקע שקדם לדברים. אני נוטה להאמין שההעמדה לדין הגיעה, בין
היתר, בעקבות השימוש בביטוי "רצח". אכן השימוש בביטוי זה הוא קשה אלא שכאמור כל
מקרה יבחן לפי נסיבותיו. יש ושימוש בביטוי זה ייחשב לעבירה ויש ושימוש בביטוי זה לא
ייחשב בנסיבות מסוימות לעבירה (אלא תיאור למצב כפי שרואה אותו עורך הדין). טול
מקרה בו עורך דין מייצג נאשם שנפטר בכלא תחת עינויים או בנסיבות מסתוריות, האם
מותר לו להפנות בחקירה נגדית שאלה לשוטר: "האם נכון שאתם אחראים לרציחתו?"
מבלי שהדבר יחשב לעבירה אתית! אינני מתיימר לענות על השאלה התיאורטית שכן אין
היא עומדת למבחן כאן, מצד שני אני מציגה כדי להדגיש את העמדה לפיה אין לשפוט את
הדברים במשקפי שחור ולבן. לסיכום נקודה זו, ההתבטאות חוסה תחת חופש הביטוי (בדגש
על האחריות לתוצאה) בנסיבות הספציפיות שאפפו אותה בבחינת "לא ראוי אך נסבל".

בית הדין המשמעתי המחוזי - מחוז הצפון

25. עמדת הקובל יוצאת מהנחה, כך נראה, כי התבטאות זו מולידה הרשעה אבסולוטית, שאינה נתונה לבחינה יחסית בהתאם לנסיבות, וכי יש לאסור אותה באופן גורף ללא קשר לקונטקסט. לא אוכל לקבל עמדה זו. האשמת אדם או גוף באחריות למותה של נערה תמיד מתקיימת במרחב ומגרש מתוח של מילים וביטויים, וכאשר עו"ד מאמין באמת שזה המצב העובדתי הרי שזכותו להתבטא בצורה ישירה, גם אם היא צורמת. לעיתים זעקתו של עו"ד צריכה להישמע חדה, קשה וזועמת, וכאן חופש הביטוי צריך להיחלץ להגנה עליו במיוחד שהדברים כוונו אל המעשה/מחדל. סגנון מאופק וביקורת מרוסנת אינה יכולה להתקיים בנסיבות כאלה. זהו מצב שבו עו"ד צריך לפעול במידה ניכרת של בטחון ו"חסינות", כל עוד אינו משתמש בלשון משפילה, לועגת המאופיינת בשיקוצים.
26. לענין זה יפים דבריו של ביה"ד המשמעתי בבד"מ 236/10 ועדת האתיקה המחוזית של לשכת עורכי הדין מחוז ת"א יפו נ' עו"ד, חיים שטנגר (פדאור אתיקה 11(116)), (פסקה 4 לפסק דינו של כב' הדיין עו"ד קליין ישראל. שם הואשם עו"ד שייחס אמירה לשופטת כי עברה עבירה פלילית): "דומה כי אנו עוסקים בסמנטיקה ולא במהות שהרי אין דרך להפחית מחומרת הטענה לפיה שופט בישראל עבר עבירה פלילית, לא משנה באילו עטיפות של משי הדבר ייעטף. הדבר פוגעני מעצם אמירתו ולא יעזור דבר בענין זה כדי למנוע את הפגיעה האינהרנטית מעצם הטחת הדברים".
27. זאת ועוד, משנאמרו הדברים בדיון בתיק נזקקות שנועד (כך לכאורה עולה מהקובלנה) לדון גם בטרגדיית פטירתה של הנערה, לאחר בריחה ממשמורת מתלקת הרווחה, או אז גבול חופש הביטוי "הנסבל" מתרחב מפאת העובדה כי מדובר בהליך שנועד, בין היתר, לדיון בתוצאה המזוויעה. נדגיש כי אין בכך כשלעצמו כדי להכשיר את הביטוי ולעולם יש לבחון את תוכן הביטוי והאופן בו בחר עורך הדין לבטא אותו. הנקבל לא השתמש בשפת שוק או גידופים כאשר האשים מישהו ב"אחריות לרצח" (עם כל הקושי שבדבר).
28. אחד המבחנים שנועדו להעריך אם ביטוי עומד בסטנדרטים הראויים של ביקורת וחופש ביטוי מצוי בעלי"ע 7/70 הועד המחוזי של לשכת עורכי הדין ת"א יפו נ' א' סלומון, עו"ד, פ"ד כה(2) 729, 732, שם נאסרו ביטויים "שאינם באים להשיג שום מטרה באותו דיון מלבד הטלת שיקוצים".
29. נשאלת השאלה האם דברי הנקבל לפיהם הטיח בפקידת הסעד "את אחראית לרצחתה" אינם באים אלא למטרת הטלת שיקוצים? האם יש לאסור אותם בכל הנסיבות מניה וביה? לדעתי יש לענות על כך בשלילה מאותם טעמים שמניתי ובבסיסם אמונתו הסובייקטיבית של הנקבל שנגרם עוול למרשתו והדגש שלו על האחריות לתוצאה (המוות).
30. נקודה נוספת המתעוררת נוגעת לחובתה של הקבילה להוכיח את מרכיבי העבירה ונסיבותיה כדי לבסס את ההרשעה. לא די להוכיח את עצם האמירה אלא על הקבילה להוכיח את

בית הדין המשמעתי המחוזי - מחוז הצפון

- 1 נסיבותיה, כדי ליצור זיקה "מפלילה" בין עצם הביטוי לנסיבות שאפפו אותו. משלא קיימה
2 את תפקידה זה או כשלה ביצירת זיקה מפלילה בין הביטוי לנסיבות אל לה לדרוש מביה"ד
3 להרשיע את הנקבל על עצם הביטוי. זיקה מפלילה זו טמונה בחוסר קורלציה, העדר הסבר
4 הגיוני וסביר בין הביטוי לבין נסיבות אלה. ביטוי שנועד רק להטיל רפש ושיקוצים הוא כזה.
5 ככל שקיימת הלימות ביחס שבין הביטוי לנסיבות כך הנטייה היא לקבוע שלא נעברה עבירה
6 אתית. ככל שהביטוי מנותק מהנסיבות וקשרו להן רופף, כך הנטייה לקבוע שנעברה עבירה.
7
- 8 הקובלנה בה עסקינן איננה מתארת דיה את הנסיבות שנלוו להתבטאויות המיוחסות, עד
9 שעושה רושם כי הקבילה חושבת שצריך להרשיע את הנקבל מניה וביה בכל הנסיבות על
10 התבטאות מסוג זה. גישה זו לא אוכל לקבל. גם במהלך ניהול המשפט הקבילה לא ביססה
11 את הקשר בין הביטוי לבין הנסיבות ולא טרחה לציין מדוע, ועל פי איזה אמות מידה, הוא
12 אסור בנסיבות הענין (שכאמור לא הוכחו דיון, מלבד הטענה שהאמירה נאמרה במהלך דיון
13 בבימ"ש). ביה"ד רואה את העובדות מבעד למשקפיים ולחלון שהצדדים בוחרים בהם.
14 החובה להציג את העובדות המפלילות (כולל הנסיבות) מוטלת בראש ובראשונה על הקבילה.
15 נניח לרגע כי במהלך אותו דיון התעוררה שאלת האחריות למותה של הנערה והיה צורך כי
16 ביהמ"ש או הצדדים יביעו עמדה לגביה, האם מותר היה לנקבל לענות בצורה בה ענה
17 "פלונית אחראית לרציחתה"!! אינני רואה חובה לענות על שאלה זו משהנחתי נסיבה
18 תיאורטית ששומה היה על הקבילה לטעון ולהוכיח אותה. רוצה לומר, בהעדר הוכחות
19 הנסיבות המדויקות לאמירה וכי ההתבטאות לא עמדה ביחס הולם וסביר לאותן נסיבות
20 ספציפיות, נכשלה הקבילה בהוכחות מרכיבי העבירה במלואן, ועל כן יש לזכות הנקבל
21 מהעבירות המיוחסות לו על אמירה זו, ולו מחמת הספק, חרף התחושה הלא נוחה שמותירה
22 ההתבטאות האמורה. יתכן בהחלט שאילו הוכחו נסיבות אלה כי אז לא היה מנוס מלהרשיע
23 את הנקבל באמירות המיוחסות לו (בהעדר נסיבות המצדיקות אותן).
24
- 25 הקבילה לא טרחה לציין בסיכומיה איזה מבחנים וזיקות צריכים להתקיים בנסיבות הענין
26 כדי להוכיח "חוסר סבירות" ההתבטאות. המצופה ממוסד הקבילה המחליט להעמיד עורך
27 דין על התבטאות לשרטט אבני יסוד ומבחנים להעמדה לדין כדי שלא תהפוך עבירות
28 "ההתבטאות שאינה הולמת את המקצוע" לעבירת סל, דבר הפוגע בעקרון החוקתיות. בכל
29 מקרה הקבילה לא עמדה בנטל להוכיח כי ההתבטאות הספציפית "אני מאשים אותך
30 באחריות לרציחתה" איננה סבירה בזיקה לנסיבות הענין ואין זה מתפקידנו להשלים את
31 החסר.
32
- 33 לענין זה כך נאמר בבד"מ 236/10 ועדת האתיקה המחוזית של לשכת עורכי הדין מחוז ת"א
34 יפו נ' עו"ד, חיים שטנגר (פדאור אתיקה 11(116)25 : "ודוק, אין מדובר בבדיקת אמיתות
35 ההתבטאות לגופה, אלא בבדיקת נסיבות האירועים שמא הצדיקו אם לאו את הכנסתה של
36 ההתבטאות למתחם ההתבטאויות "הנסבל" וזאת ביחס ישיר וקונקרטי לאותם נסיבות
37 שקדמו להתבטאות האמורה" (ההדגשה שלי מ.ח.).

בית הדין המשמעתי המחוזי - מחוז הצפון

- 1
2 34. בענין שטנגר הנקבל ייחס לשופטת מעשים המהווים לדידו עבירה פלילית במסגרת ערוץ
3 עתירה לפסלות והוא זוכה (ברוב דעות) מפני שההתבטאות הלמה את נסיבות המקרה
4 (המסגרת של ערוץ זה).
5
- 6 35. עד כאן ביחס להתבטאות הראשונה נשוא כתב האישום.
7
8 האמירות "חצופה" ו "אומנית הטיוח"
9
- 10 36. כידוע מיוחסת עבירה אתית לנקבל על התבטאות אחרת שכוונה לגבי גרסון בעמוד הפייסבוק
11 שלו, שם כינה אותה בין היתר "פקידת הסעד החצופה" ו "אומנית הטיוח". ביטויים אלה
12 לדעתי אינם עונים על המבחן שנקבע בעל"ע 10/81 הועד המחוזי נ' פלוני פ"ד לו(3) 379,
13 לפיו: "והלשון צריך שתהא לשון פרקליטים סבירה, ולא לשון השוק, שהרי בכך יתרון
14 הפרקליט המתכתב והמתדיין על יתרון אדם מן השוק הרב את ריבו: שמהראשון נדרשים
15 יתר אחריות, יתר מדיניות ויתר שיקול הלשון מאשר נדרשים מהאחרון". כאן הנקבל חצה
16 קו. מדובר בלשון עממית ולשון שוק. הביטוי מכוון לאישיותה של הגבי ולא
17 למעשיה/מחדליה והוא לעגני ונועד לפגוע, להשפיל ולצייר אותה באור שלילי עם סגולה
18 נילוזה. מיד אומר כי זכותו של עו"ד לחשוב ולהתבטא כי רשות מסוימת נוהגת טיוח (עצם
19 השימוש בביטוי "טיוח" הוא לגיטימי) כלפי לקוח שלו אך עליו לבטא זאת בצורה מאופקת,
20 סבירה ועניינית. הבחירה במילים "אומנית הטיוח" ו "חצופה" בהבעת הביקורת איננה עונה
21 על דרישות אלה. היא נועדה להעליב, כוונה לאישיותה של הנמענת ועושה שימוש בלשון
22 מכלילה אשר חרגה מההקשר הספציפי של הביטוי. אני ער לעובדה כי הדברים נאמרו
23 בהקשר של סברתו של הנקבל שגבי גרסון הסתירה פרטים אודות חקירת משטרה או נסיבות
24 אחרות, אך עדין זיקתו של הביטוי (וצורת הבעתו) להקשר זה אינה מכשירה התרת הרסן
25 בצורה שכזו. ביטוי זה בצורה בה נאמר חרג מגבולות השיח והביקורת הלגיטימיים. אם נתיר
26 התבטאויות אלה אני חושש שהגבולות ייפוצו והמדרון החלקלק יהפוך לתהום מהר מדי.
27
- 28 37. כמו כן, אדגיש כי השימוש בביטויים מסוג זה עשוי להיות לגיטימי וכשיר בהקשרים אחרים
29 ולגבי אנשים ובעלי מקצוע אחרים, בהיותו חוסה תחת חופש הביטוי. אולם, כפי שצינתי
30 קודם, כללי האתיקה בנוגע לעורכי דין, הצרו, במודע, את גבולות חופש הביטוי בנוגע
31 לאנשים העוסקים במקצוע זה ודומני כי המניעים לכך ברורים וכוללים את השאיפה לשמור
32 על רמת מקצוע גבוה ושימוש בטרמינולוגיה עניינית. מנגד, וכדי ליצור איזון, ולמנוע מצב בו
33 עורך דין לא יכול להביע ביקורת ותכנים כפי שתפקידו מצדיק (ואולי מחייב), הרי שהצרה זו
34 של חופש הביטוי, לעיתים קרובות (וטוב שכך), נוגעת דווקא לסגנון ולא לתוכן.
35
- 36 38. באשר לפריט העבירה המיוחסת לנקבל בסעיף 2.3 לקובלנה ועניינה פוסט התגובה שהעלתה
37 גבי בשם אשכנזי לעמוד הפייסבוק שלו, אני רואה לזכות את הנקבל מאישום זה בשל טעמים

בית הדין המשמעתי המחוזי - מחוז הצפון

- 1 אלה :
- 2 א. ברמת העיקרון אינני סבור כי מחובתו של עוה"ד להגיב לכל פוסט, תגובה או הערה
3 המועלית על עמוד הפייסבוק שלו. עצם העלאת פוסט בעמוד הפייסבוק של עו"ד,
4 ושתיקתו, איננה אומרת בהכרח כי הוא מסכים לתוכנו. הדברים חלים גם לגבי
5 פוסטים ביקורתיים שמעלים עוקבים. האחריות בראש ובראשונה היא שלהם. חיוב
6 עוה"ד לעקוב אחרי התגובות המועלות בעמוד הפייסבוק שלו יש בה הכבדה יתרה
7 והיא יוצרת חזקה הפוכה לפיה "עוה"ד מסכים להערה כל עוד לא הסתייג ממנה".
8 אין לקבל היגיון זה.
- 9 ב. לגופו של הפוסט: המחשבה של העוקבת לפיה "רשויות הסעד והרווחה אינן
10 מיומנות ואין להם אלוהים" או ש"השופטים עיוורים", אינה מחייבת תגובה של
11 הנקבל, גם בהנחה שהוא לא חושב כמוה. זכותו של האזרח לחשוב כי השופטים
12 במקרה מסוים לא ראו את התמונה בכללותה. זאת ביקורת שיש לאפשר אותה
13 במשטר דמוקרטי גם אם איננו מסכימים לה.
- 14 ג. מרכיב ההערה המדבר על "מקצועית דיפלומטית שיקרית" הינו ציטוט נטול הקשר
15 ולא ברור, גם בהנחה שהוא מדויק. חובתה של הקבילה להוכיח מרכיבי העבירה
16 ובהעדר מובן ברור של מילים אלה אינני יכול לבנות על כך הרשעה. אין זה מחובתו
17 או תפקידו של ביה"ד לשער מה היתה כוונת האומרת. זהו תפקידה של הקבילה
18 להוכיח מרכיב זה.
- 19
- 20 39. לסיכום, אם דעתי תישמע, ולנוכח הטעמים שמניתי, הרי שביחס להתבטאויות "אומנית
21 הטיוח" ו"חצופה" הייתי מרשיע את הנקבל בעבירות של מעשים הפוגעים בכבוד המקצוע
22 והתנהגות שאינה הולמת את המקצוע ביחס להתבטאויות. הייתי מזכה אותו מעבירה
23 המיוחסת לו על סעיף 23 לכללי האתיקה ביחס להתבטאויות אלה, שכן מדובר בעבירה
24 שעניינה יחסי עורך דין ו"הצד שכנגד", והכוונה היא לצד בהליך משפטי, מה שלא נטען ולא
25 הוכח כאן. לגבי שאר סעיפי האישום וההתבטאויות אני מזכה את הנקבל כמפורט לעיל.

26
27
28
29
30 מנהל ח'ודי, עו"ד
31 חבר בית הדין
32
33
34
35
36

בית הדין המשמעתי המחוזי - מחוז הצפון

עו"ד עמרם חיימי – חב"ד

מסכים אני עם ניתוחו המלומד והמעמיק של חברי להרכב עו"ד מנהל חורי. ואני תמים דעים אתו בזיכוי הנקבל בנוגע לפרט הקבילה הראשון, הנוגע למעשים הפוגעים בכבוד המקצוע על פי סעיפים 53 ו 1)61 לחוק לשכת עורכי הדין התשכ"א-1961 (להלן –"החוק").

ברם לדידי וככול שדעתי תשמע הייתי מזכה את הנקבל גם בנוגע להתבטאויות האחרות אשר בעטין יוחסו פרטי הקבילה הנוספים אשר הצמיחו עבירות על פי פרטי הקבילה הנוספים לפיהם

באחד- הנוגע להתנהגות שאיננה הולמת את מקצוע עריכת הדין על פי סעיף 61(3) לחוק (הפרט השני בקובלנה)

בשני- הנוגע לעבירה של התנהגות בחוסר דרך ארץ לצד שכנגד על פי כלל 23 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית) (להלן –"הכללים") וסעיף 61 (2) לחוק (הפרט השלישי בקובלנה) לפיכך תוצאת הכרעת הדין לדידי ככול שעמדתי תשמע היא זיכוי הנקבל ביתס לכלל התבטאויותיו בנסיבות מקרה זה ופועל יוצא גם מסעיפי העבירות המיוחסות לו בכתב הקובלנה המתוקן ונימוקיי להלן

1. אין ולא יכול להיות חולק כי הביטויים ואף המילים בהן בחר הנקבל לעשות שימוש בעיצומו של הליך ובעיצומה של התדיינות לרבות במסגרת דיונים כמו גם בדף פוסט הינן מילים קשות לעיקול אשר שומען יכול ותצלנה אוזניו. יחד עם זאת אין ואסור להוציא הדברים מההקשר הכולל הרחב והספציפי למקרה הנדון בו טיפל וייצג הנקבל את לקוחותיו, נשוא תלונת העו"ס אשר הניבה קובלנה כנגד הנקבל. שמא יהיה זה הסכר למניעת עורך דין מייצוג לקוחותיו באופן חופשי ללא מורא תוך פגיעה קשה בחופש הביטוי. הגם שאת הייצוג-על עוה"ד לבצע בריסון הראוי והמכבד את ייצוג מקצוע עריכת הדין, ובכלל זאת הנובע מכך בנוגע לאמון הציבור וכיו"ב.

2. זאת יש לציין ולהדגיש את הידוע והמובן, כי הליכים בבימ"ש לענייני משפחה מטבעם מכילים בחובם מטען רגשי אשר עוצמתו עלולה לעיתים לשטוף בשצף קצף ולהציף זעקות מדם ליבו של בעל הדין המצוי בהליך וביתר שאת כאשר מדובר בהליכי נזקקות לילדים.

3. על עורך דין הנוטל על עצמו ייצוג בתיקים שכאלו חלה חובה לנהוג כעו"ד מן השורה אשר ממלא אחר החוק והכללים החלים עליו, אתית מקצועית ומוסרית המכבדת את המקצוע. מייצג את שולחיו בנאמנות ובמסירות ללא מורא, מתייחס בדרך ארץ לצד שכנגד ומסייע לבימ"ש בעשיית מלאכתו.

4. יש לציין ולהדגיש, כי עבודת העו"ס לסדרי דין וביתר שאת עו"ס לחוק הנוער הממונים לבצע תפקידים במינוי מטעם בימ"ש, אם בימ"ש לנוער ואם בימ"ש לענייני משפחה קשים

בית הדין המשמעתי המחוזי - מחוז הצפון

- 1 מנשוא. לעיתים תכופות זוכים ליחס כפוי טובה למרות המאמצים העל אנושיים המושקעים
2 מצדס. ואולם אין להכהות בחושים במקרים שבהם זעקת דם ליבו של בעל דין זועקת
3 ובשיטת המשפט שלנו המשמיעים אותה הינם עו"ד. ועליהם כאמור להשמיעה בקול חד
4 וברור, ללא חשש וללא מורא מחד גיסא. ומאידך גיסא, בדרך ארץ ובהתנהגות הולמת,
5 השומרת על כבוד מקצוע עריכת הדין.
- 6
- 7 5. עיון מעמיק בנטען כנגד הנקבל אשר הביא עליו באמירותיו אלו את הקובלנה שבפנינו נאמרו
8 הן במסגרת דיון בבימ"ש והן בפוסט שפרסם הנקבל בדף ה facebook שלו וזה אף זכה
9 לתגובות מספר.
- 10
- 11 6. באשר לדברי הנקבל במסגרת הדיון בבימ"ש למשפחה בתנ"ז 32888-06-18 **מחלקה**
12 **לשירותים חברתיים ירושלים קריית יובל נ' אמבש ואח' פרוטוקול מיום 18/06/2018 עמ' 2**
13 **שורות 9-13 כך נרשם מפיו :**
- 14
- 15 " המקום הנורא שבה (צ"ל שבו) נמצאה הילדה במצב הכי נוראה (צ"ל נורא) שילדה
16 שנמצאת בחסות בית משפט תחת צו אפוטרופוס אף אחד לא טרח לברר מה קרה שם,
17 על ידי מי נפגעה, מתי נפגעה, מתי יצאה מהפנימייה איפה הייתה שלושה ימים. **הדיון**
18 **פה מתנהל ברקע רצח של ילדה בחסות מערכת הרווחה. אני מאשים את הגב' גרסון**
19 **פונה לשולי גרסון אני מאשים אותך באחריות לרצח קטינה....."**
- 20
- 21 7. סעיף 2.2. לקובלנה מיחס אמירות/התבטאויות אלו לנקבל כעבירה בגין "התנהגות שאינה
22 הולמת את מקצוע עריכת הדין". אינני מקבל טענה זו שהרי הנקבל היה נתון במצב בו ייצג
23 את אמה של הנערה בת 15 כמתואר בפרוטוקול. יוער כי אין שום התייחסות ו/או טיעונים
24 שכנגד שסותרים ו/או מפריכים את טענותיו של הנקבל במעמד הדיון כפי שטוען לפרוטוקול.
- 25
- 26 אין ולא יכול להיות חולק כי הנערה הייתה באותם זמנים בחסות רשויות הרווחה רשויות
27 החוק והמשפט כאשר בימ"ש באמצעות העו"ס הגב' גרסון יחד עם אפוטרופוס שמינה
28 בימ"ש, אשר בצו הוכנסה הנערה תחת חסותם ואחריותם כאחד.
- 29
- 30 בכך גם היו אחראים לפחות לשלומה, מקל וחומר לחייה. על אחת כמה לכל הקורה אותה
31 כאשר העו"ס מצד אחד האפוטרופוס מצד שני ובימ"ש שמינה אותם, לא יודעים מה קורה
32 עם הנערה במשך 3 ימים. כאשר זו בורחת ממשמורת בפנימייה אליה הוכנסה בצו של
33 בימ"ש. זעקת שבר נוראה זו זעק הנקבל מפי האם והנערה לאוזני כול בזעקת שבר אשר

בית הדין המשמעתי המחוזי - מחוז הצפון

- 1 הובילה לשימוש בביטויים קשים, אך לדידי אינם חוצים את הרף לכדי העמדה לדין בגין
2 עבירה זו כביכול, וביתר שאת בשל הנסיבות המיוחדות מאוד. בתיק דנא .
3
- 4 לדידי במצב דברים זועק שכזה אין באמירות הנקבל תהינה נוקבות ומתריסות ככול
5 שתהינה כדי להביאם לרף עבירה של פגיעה בכבוד המקצוע נהפוך הוא. זו תמצית שליחותו
6 של עורך הדין הזועק מדם ליבו של שלוחו את אשר יש להביא לאוזניים השופטות
7 והמטפלות, גם אם אלו נאמרים בחריפות יתר.
8
- 9 הטלת שוט ההעמדה לדין משמעתי במצבים שכאלו, יש בה כדי להביא עורך הדין מייצג
10 לחשוש מלזעוק את טיעוני לקוחו ובנסיבות שכאלו סביר להניח ומצופה שעורך הדין
11 "ירעיד" את אמות הסיפים לאור מותה של נערה אשר הייתה בחסות שירותי הרווחה בחסות
12 צווי בימ"ש שנתבקשו על ידם תוך הוצאתה מתחת אחריות אמה מולידתה. וידם כשלה
13 בשמירת חיי הנערה. טיעוני הנקבל הועלו באופן הברור ביותר שבו ניתן להבין את זעקת דם
14 ליבה של אם הנערה שזה עתה הלכה לבית עולמה כאשר הידיים האחראיות לשלומה ולחיי
15 ניטלו מהאם והועברו לעו"ס, ולאפוטרופוס שמינה בימ"ש ולמוסד שבה ניתן צו לשהיית
16 הנערה בו.
17
- 18 על אלו יש להוסיף כי במעמד הדיון הנערה כבר לא הייתה בין החיים. שכן זו הלכה לבית
19 עולמה ימים ספורים עובר לדיון מבלי שאיש ידע מה קרה, למה זה קרה, מתי זה קרה,
20 וכיו"ב. שאלות אלו בפועל לא נבדקו גם עד עצם היום הזה. דבר אשר מעצים את זעקת האם
21 המובאת מפיו של בא כוחה כשלוחה-הנקבל.
22
- 23 **לפיכך כאמור לו דעתי תשמע הייתי מזכה את הנקבל גם מהתבטאויות אלו ופועל יוצא**
24 **מסעיפי הקובלנה המייחסים לו עבירה בגינן.**
25
- 26 8. על בסיס זה כאמור הייתי מזכה את הנקבל אף בפריט השלישי בקובלנה המייחס לו עבירה
27 של "התנהגות בחוסר דרך ארץ לצד שכנגד" שכן אין בידי לקבל יחוס של דברי הנקבל בפוסט
28 בנוגע למילים "אומנית הטיוח" ו "חצופה" אשר ראוי היה לו הנקבל היה מבטא דם לב
29 מרשתו אם הנערה שהלכה לבית עולמה בראייה סובייקטיבית של הגורמים הרשלנים
30 שבאחריותם הופקדה הנערה שלומה וגופה ואלו כשלו, במילים אחרות.
31
- 32 יחד עם זאת שימוש במילים אלו גם אם קשות הן ו/או אפילו פוגעות במידה מסוימת, הרי
33 שלדידי אין הן מגיעות לרף המצדיק העמדה לדין בעבירה של התנהגות בחוסר דרך ארץ לצד

בית הדין המשמעתי המחוזי - מחוז הצפון

1 שכנגד כל אל מול הצורך בחופש ביטוי המביא אל נכון תוצאת מעשי האחראים על אחת כמה
2 בנסיבות המיוחדות של מקרה זה .

3
4 9. אכן "דרך ארץ קדמה לתורה" כך במקורותינו, יחד עם זאת לדידי איני סבור כי אמירות אלו
5 יש בהן כאמור כדי אי קיומה של דרך ארץ. שכן אין לנתק את הנסיבות של המקרה מהדרך
6 בה בחר הנקבל גם אם היא מתריסה קשה ונוקבת לומר את דברי שלוחתו מדם ליבה. ודוק
7 גם אם הדברים כביכול יכולים להתפרש כחוצים רף שיש להגבילו משום רישומו בדף ה
8 facebook הרי שנסיבות המקרה לא מאפשרים לעשות כן. בפועל הדברים שנאמרו ו/או
9 נכתבו מבלי לציין את השם של הגבי גרסון בפוסט אין בהם כדי להקים עילת עבירה של
10 התנהגות בחוסר דרך ארץ.

11
12 10. לקראת סיום אבהיר כי לא נעלמה מעיני התנהגות הנקבל גם במהלך הדיונים בפנינו ברם
13 לדידי אין לדון הנקבל בשל כך לכף חובה במיוחד לו מעצם ייצוגו בנסיבותיו המיוחדות
14 מאוד של תיק זה.

15
16 11. אשר על כן לו דעתי תשמע יש לזכות את הנקבל מכל ההתבטאויות ומכל העבירות בעטיין
17 שיוחסו לו בכתב הקובלנה

18
19
20
21
22
23
24

25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
חבר בית הדין

עו"ד עימאד ח'מאיסי – אב"ד

35 במחלוקת שנפלה בין חבריי חב"ד מנהל חירוי וחב"ד חיימי עמרם, דעתי כדעתו של חב"ד מנהל חירוי
36 ומנימוקיו הוא. לפיכך, מצאתי לזכות את הנקבל מהעבירות המיוחדות לו בגין ההתבטאות: "...
37 אני מאשים אותך באחריות לרצח הקטינה" (סעיף 2.2 לכתב הקובלנה), ולהרשיעו בעבירות בדבר
38 מעשים הפוגעים בכבוד המקצוע עריכת הדין על פי סעיפים 53 ו-61(1) לחוק לשכת עורכי הדין,
39 תשכ"א-1961 (להלן – "החוק") ובדבר התנהגות שאיננה הולמת את המקצוע עריכת הדין על פי סעיף
40 61(3) לחוק בגין ההתבטאויות: "פקידת הסעד החצופה" ו"אומנית הטיוח" (סעיף 2.3 לכתב

בית הדין המשמעתי המחוזי - מחוז הצפון

1 הקובלנה). כן מצאתי לזכות את הנקבל מהעבירה של התנהגות בחוסר דרך ארץ לצד שכנגד בגין שתי
2 התבטאויות אלה. כמו כן, מצאתי לזכות את הנקבל מהעבירות המיוחסות לו בגין התגובה שנכתבה
3 בפייסבוק ע"י יהלומה אשכנזי (סעיף 2.3 סיפא לכתב הקובלנה).
4

5 לשונו הבוטה והמשתלחת וסגנונו הגס והמתלהם של הנקבל – הן כלפי המתלוננת, הן כלפי הקבילה
6 ולעתים אף כלפי בית הדין – ראויים לגנאי ולהוקעה, אך יהיו אלה חמורים ומתריסים ככל שיהיו, יש
7 לבחון אותם על פי אמות המידה הנהוגות בפסיקה, וכפי שצויין בחוות דעתו המפורטת של חברי
8 חב"ד מנהל חירי חלקן של אמירותיו של הנקבל תוסה תחת הגנת חופש הביטוי וחלקן האחר אינו
9 חוסה תחת הגנה זו. כך או כך, מוטב לו לנקבל אם יקפיד על שפה נקיה, דיבור נאות וסגנון מנומס
10 ומאופק.
11

סוף דבר - הכרעה :

12
13
14 הוחלט פה אחד לזכות את הנקבל מהעבירות המיוחסות לו בגין ההתבטאות: "... אני מאשים אותך
15 באחריות לרצח הקטינה" (סעיף 2.2 לכתב הקובלנה).
16

17 הוחלט ברוב דעות להרשיע את הנקבל בעבירות בדבר מעשים הפוגעים בכבוד המקצוע עריכת הדין
18 על פי סעיפים 53 ו-161(1) לחוק לשכת עורכי הדין, תשכ"א-1961 (להלן – "החוק") ובדבר התנהגות
19 שאיננה הולמת את המקצוע עריכת הדין על פי סעיף 61(3) לחוק בגין ההתבטאויות: "פקידת הסעד
20 החצופה" ו"אומנית הטיוח" (סעיף 2.3 לכתב הקובלנה).
21

22 הוחלט פה אחד לזכות את הנקבל מהעבירה של התנהגות בחוסר דרך ארץ לצד שכנגד כלל 23 לכללי
23 לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית), תשמ"ו-1986 וסעיף 61(2) לחוק בגין ההתבטאויות: "פקידת
24 הסעד החצופה" ו"אומנית הטיוח".
25

26 הוחלט פה אחד לזכות את הנקבל מהעבירות המיוחסות לו בגין התגובה שנכתבה בפייסבוק ע"י
27 יהלומה אשכנזי (סעיף 2.3 סיפא לכתב הקובלנה).
28

29
30
31
32
33 עימאד ח'מאיסי, עו"ד

34 אב בית הדין
35
36

בית הדין המשמעתי המחוזי - מחוז הצפון

1
2
3
4
5
6
7
8
9

ניתנה היום, 16/9/2020, במעמד הצדדים.

מנהל חינוך, עו"ד
חבר בית הדין

עימאד ח'מאסי, עו"ד
אב בית הדין

עמרם חיימי, עו"ד
חבר בית הדין